

TRONDHEIM KOMMUNE

Miljøenheten

Kystad gård barnehage

N-

Vår saksbehandler
Bente Høier

Vår ref.
12/24498/ A10 &18
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato
04.02.2014

Kystad gård barnehage - driftsvurdering etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Generelt om godkjenningsprosessen

Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. trådte i kraft 01.01.1996. Forskriftens formål er å bidra til at miljøet i barnehager og skoler fremmer helse, trivsel og gode sosiale og miljømessige forhold samt forebygger sykdom og skade. Godkjennings- og tilsynsansvaret er i forskriften lagt til det enkelte kommunestyre. I Trondheim er denne myndigheten delegert til miljøsjefen.

Forskriftens § 6 omhandler krav til godkjenning. Her heter det at virksomheter som omfattes av forskriften skal være godkjent av kommunestyret, og at søknad om godkjenning skal fremlegges for godkjenningsmyndigheten når det foreligger plan for etablering, utvidelse eller endring av virksomheten. Søknad om godkjenning skal inneholde dokumentasjon som viser hvordan virksomhetens eier vil sikre at virksomheten planlegges, etableres, drives og videreutvikles i samsvar med forskriftens bestemmelser. Forskriften tillegger leder av virksomheten ansvaret for at forskriften følges, mens eier av virksomheten er ansvarlig for at det etableres et internkontrollsystem.

Godkjenningen omfatter normalt både deler av de bygningsfysiske forholdene ved barnehagen og en rekke administrative og organisatoriske forhold knyttet til virksomhetens drift. I Trondheim kommune er godkjenning av barnehager delt i to faser; en plangodkjenning av byggeplaner før etablering og en driftsgodkjenning når barnehagen er kommet i drift. Ved driftsgodkjenning skal det være etablert et internkontrollsystem som ivaretar forskriftens bestemmelser.

Tidligere saksgang og tilsyn 24.01.2014

Kystad gård barnehage ble startet i 2011 i midlertidige lokaler ved Stavset midlertidige barnehage. Barnehagedriften ble flyttet til nye lokaler ved Kystad gård 28.10.13. Lokalene og uteområdet ved Kystad gård ble plangodkjent av Miljøsjefen i vedtak datert 14.08.2012.

Denne saken omhandler vurdering av driften ved Kystad gård barnehage. Tilsynsrapporten bygger

Postadresse:
TRONDHEIM KOMMUNE
Miljøenheten
Postboks 2300 Sluppen
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Erling Skakkets gate 14

Telefon:
+47 72542550

Telefaks:
+47 72542551

Organisasjonsnummer:
NO 942 110 464

E-postadresse: miljoenheten.postmottak@trondheim.kommune.no
Internettadresse: www.trondheim.kommune.no

på møte med barnehagens ledelse og befaring av barnehagen den 24.01.2014. Tilstede ved tilsynet var:

Liv Uhlin-Hansen, styrer ved Kystad gård barnehage
Øystein Sund-Garseth, verneombud og kokk ved Kystad gård barnehage
Nils Aune, driftsleder/bygg Alba-gruppen
Håvard Matberg, daglig leder for Alba-gruppen
Solveig M. Busch, Oppvekstkontoret
Elin G. Aunet, Miljøenheten
Bente Løvlie Høier, Miljøenheten.

Saken omhandler eventuelle avvik og merknader som er avdekket under tilsynet. Det er ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens arbeid innenfor forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

- *Avvik* defineres som mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov eller forskrift.
- *Merknad* er forhold som ikke nødvendigvis er i strid med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift, men der tilsynsmyndigheten mener det er mulighet for forbedringspotensial.

Beskrivelse av Kystad gård barnehage

Kystad gård barnehage er en privat barnehage, eid av Albagruppen. Barnehagen hadde ved tilsynsbesøket ca. 100 barn.

Internkontroll

I forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 4 om ansvar og internkontroll heter det at virksomhetens eier skal påse at det er etablert et internkontrollsystem ved enheten. De fleste virksomheter som omfattes av ovennevnte forskrift vil samtidig være omfattet av forskrift av 22. mars 1991 nr.159 om internkontroll som gjelder for helse, miljø og sikkerhetsområdet. I denne forskriften foreligger allerede en plikt til internkontroll og etablering av internkontrollsystem. I forskriften om miljørettet helsevern i barnehager og skoler anbefales det at internkontrollsystemer som allerede er etablert utvides til å omfatte krav fastsatt i denne forskriften. Eller sagt med andre ord at kravene i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler integreres i allerede etablerte internkontrollsystemer ved enheten.

Kystad gård barnehage benytter internkontrollsystem utarbeidet av Private barnehagers landsforbund (PBL), og har justert eksisterende rutiner fra tidligere drift ved Stavset midlertidige barnehage, til å gjelde for nye lokaler og uteområde. Det er PC på alle avdelinger og alle ansatte er gitt tilgang til barnehagens internkontrollrutiner på PBL's nettsider. I tillegg er en del rutiner og annen informasjon kunngjort i permer og ved oppslag i barnehagen. Det er etablert rutiner for å ivareta hygiene i forbindelse med oppbevaring og servering av mat (IK-Mat).

Barnehagen har utarbeidet et HMS-årshjul der systematiske kontroller og gjennomganger, herunder kontroll av utelekeområde, førstehjelpskurs, gjennomgang av rutiner og brannøvelser er fastsatt. I årshjulet bør det påføres hvem som har ansvar for de ulike oppgavene. Årshjulet bør suppleres med tidfesting av vernerunder og oppfølging av resultater, sikkerhetskontroll av innendørs lekeområde, samlet gjennomgang av avvik og bygningsmessige kontroller.

Det bør etableres et system som sikrer at alle rutiner revideres årlig, og at dette kvitteres ved datering. Dette vil sammen med gjennomgang av siste års avvik gi grunnlag for å avdekke

systemsvikt og for å sikre erfaringstilbakeføring. Dette arbeidet bør inngå i handlingsplanen.

Albagruppen v/driftsavdelingen har under utarbeidelse et system for drift og vedlikehold av bygningsmasse og uteområde basert på risikovurdering. Rutiner legges inn i elektronisk system (Famac) med faste intervaller for kontroller og dokumentasjon. Ettersyn og service (ventilasjonsanlegg, lekeplassutstyr) vil i hovedsak bli gjennomført av Albagruppens driftsavdeling.

Det er etablert skriftlig avvikshåndtering med skjema der det også påføres hvilke tiltak som skal gjøres og hvem som er ansvarlig. HMS er fast tema på avdelingsmøter, og det føres referat fra disse møtene. Oppfølging av avvik og gjennomgang av rutiner gjøres i disse møtene.

Bygningsmessige avvik meldes i "vaktmesterperm" eller av styrer elektronisk i Albagruppens driftssystem Famac. Disse meldingene sendes driftsleder, og hastemeldinger sendes automatisk til driftsleder på SMS.

Beliggenhet

I Miljøsjefens plangodkjenning av barnehagen var det forutsatt støyskjerming mot Byåsveien, og at dokumentasjon på tilkjørte masser skulle foreligge ved tilsyn.

Det ble ved tilsynet opplyst at støyskjermen ble ødelagt av storm før jul, og at den nylig var montert opp igjen. Befaringen av uteområdet viste at det er oppmontert en enkel plankevegg med store åpninger mellom vegg og bakke. Denne gir ikke tilfredsstillende skjerming mot støy. I søknad om plangodkjenning og tilhørende støyvurderinger er det beskrevet støyskjerm med lydabsorberende kledning for de to støysonene nærmest bygget. I utomhusplan som ble innsendt ved søknad om plangodkjenning var det også inntegnet støyskjerm for sitteplass ved husets sørlige endevegg. Befaringen viste at det ikke var oppmontert slik støyskjerm. Tilsynet av dekket at uteområdet ikke er skjermet mot støy i samsvar med søknad om plangodkjenning.

Fra forskriftens §21. Lydforhold: "*Virksomhetens lokaler og uteområde skal ha tilfredsstillende lydforhold.*"

Avvik nr.1. Deler av uteområdet har ikke tilfredsstillende lydnivå.

Virksomheten må etablere støyskjerming i samsvar med søknad om plangodkjenning.

Eksisterende masser ved barnehagens uteområde ble undersøkt ved etablering av barnehagen og er vurdert ved plangodkjenningen av barnehagen. Barnehagen kunne ved tilsynsbesøket ikke fremlegge dokumentasjon på at tilkjørte masser er fri for forurensning. Miljøenheten viser til Miljødirektoratets Veileder for undersøkelse av jordforurensning i nye barnehager TA-2261/2007. Veilederen er oppsummert i Miljøenhetens faktaark nr.65- Jordforurensning på nye lekeområder. Tilkjorte masser skal tilfredsstillende kvalitetskriterier oppgitt på faktaarket. Dokumentasjon på at tilkjørte masser er i henhold til kvalitetskriterier skal kunne forevises tilsynsmyndigheten.

Fra forskriftens § 8 Beliggenhet: "*Ved valg av beliggenhet for ny virksomhet som omfattes av forskriften, skal det tas hensyn til trafikkforhold, luftforurensning, støy, klimaforhold og risikofaktorer i miljøet, samt områdets utforming og topografi*".

Avvik nr. 2: Det kunne ved tilsynet ikke legges fram dokumentasjon på at tilkjørte masser tilfredsstillende kvalitetskravene i Miljødirektoratets veileder TA- 2261/2007.

Radon

Ifølge strålevernforskriften skal alle barnehager og skoler innen april 2014 dokumentere radonnivå ved gjennomføring av langvarige målinger (sporfilm, 2-3 mnd) av radon i vinterhalvåret.

Albagruppen, som eier av barnehagen, har ansvar for å innhente slik dokumentasjon.

Måltid

Barnehagen serverer både kald og varm mat til barna, og har ansatt egen kokk. Barnehagen har etablert rutiner for servering og oppbevaring av mat (IK-Mat).

Rengjøring/vedlikehold*Renhold*

Et godt renhold er avgjørende for å oppnå et godt inneklima. I barnehager er det spesielt viktig med godt renhold på gulv, siden barnas leke- og oppholdssone i stor grad er på eller nær gulvet. Ved noen av inngangene manglet det forskraperist og matter, eller mattesonen var såpass liten at den i liten grad forhindrer transport av skitt inn i garderoben. Inngangspartiene til barnehagen bør legges bedre til rette for forebyggende renhold med fotskraperist på utsiden og store matter i grovgarderober.

Renhold utføres av Albagruppens renholdsavdeling, og det er utarbeidet renholdsplan for daglig/ukentlig renhold. Barnehagens ledelse har under utarbeidelse rutiner for hovedrengjøring.

Merknad: Inngangspartiene ved barnehagen bør legges bedre til rette for forebyggende renhold ved etablering av større mattesoner.

Sikkerhet og helsemessig beredskap

Barnehagen benytter rutiner for kriseberedskap utarbeidet av PBL. Det er etablert rutiner for førstehjelpskurs hvert år og jevnlig brannøvelser.

Innelekeområdet

Ved befaringen av innelekeområdet ble det påvist flere forhold som kan gi risiko for barneulykker. Følgende forhold ble påpekt: usikrede reoler og skap og manglende skåldesperre på stellebenk i stellerom. Videre må det foretas en gjennomgang for å sikre at potteplanter i barnehagen ikke er giftige eller kan forårsake allergi.

Fra forskriftens § 14 Sikkerhet og helsemessig beredskap: *"Sikkerhet og helsemessig beredskap. Virksomheten skal planlegges og drives slik at skader og ulykker forebygges..."*

Avvik nr.3: **Sikkerheten på barns innelekeområde er ikke tilstrekkelig ivaretatt.**
Virksomheten må foreta en sikkerhetsgjennomgang av innelekeområdet og iverksette tiltak for å ivareta barns sikkerhet.

Utelekeområdet

Utelekeområdet var ved tilsynsbesøket ikke ferdig opparbeidet og bar i tillegg preg av opprydding etter vinterstormen før jul. Det er mange store og vernede trær på barnehagens uteområde, og flere av disse er ifølge eier av barnehagen råtne. Albagruppen vil kontakte ekspertise for å vurdere trærne på utelekeområdet.

Befaringen av uteområdet påviste mange forhold som kan gi risiko for barneulykker. Dette var usikrede skrenter, tørrsteinsmurer som innbyr til klatring uten noen form for sikring eller reduksjon av skade (støtdempende fallunderlag), steiner i områder der det kan påregnes fall og for store

åpninger mellom bakke og underkant av sikringsgjerde. Det må foretas en risikovurdering av utelekeområdet, foretas en avsperring av de mest risikofylte områdene og etableres rutiner for å ivareta barnas sikkerhet fram til permanente tiltak er på plass.

Fra forskriftens § 14 Sikkerhet og helsemessig beredskap: *"Virksomheten skal planlegges og drives slik at skader og ulykker forebygges..."*

Avvik nr.4: Sikkerheten på barns utelekeområde er ikke tilstrekkelig ivaretatt.
Virksomheten må foreta en risikovurdering av barnas utelekeområde og iverksette kortsiktige avbøtende tiltak (avsperring, rutiner) og langsiktige permanente tiltak.

Smittevern

Barnehagen har etablert rutiner for håndhygiene og stellerutiner som er i tråd med faglige råd fra Folkehelseinstituttet og Miljøenhetens faktaark. Det benyttes engangsutstyr og desinfeksjonsmidler i forbindelse med stellesituasjonen.

Kystad gård barnehage har ikke etablert rutiner for vask av leker. Det ble opplyst ved tilsyn at dette utføres ved behov og at man har under vurdering et eget system for desinfeksjon av leker. Leker som erfaringsmessig ofte puttes i munnen bør vaskes ukentlig og skal vaskes minst hver 14. dag. Barnehagen må foreta en smitterisikovurdering av de ulike lekene for å avklare hvilke leker som skal vaskes minst hver 14.dag. I smittesituasjoner vil det være et behov for intensivert renhold av utsatte leker. Dette medfører at man må ha en viss oversikt over hvilke leker man har vasket (avkryssingsliste). Det vises til Folkehelseinstituttets "Faglige råd om barnehager og smittevern" og Trondheim kommunes faktaark "Hygiene i barnehager og skoler".

Fra forskriftens §17 Smittevern: *"Virksomheten skal planlegges og drives slik at risikoen for spredning av smittsomme sykdommer blir så liten som praktisk mulig."*

Avvik nr.5: Barnehagen har ikke tilfredsstillende rutiner for vask av leker.

Inneklima/luftkvalitet/varme/lyd

Barnehagen er utstyrt med balansert ventilasjonsanlegg. Barnehagens ledelse hadde ved tilsynet ingen merknader til byggets inneklima. Barnehagen er utstyrt med vannbåren varme i gulv og radiatorer, men har i oppstartsfasen hatt noe problemer med temperaturstyringen og igangsetting av ventilasjonsanlegg.

Vurdering av Kystad gård barnehage

Kystad gård barnehage har etablert et internkontrollsystem som synes å omfatte de fleste krav satt i *forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.* Tilsynet avdekket at utelekeområdet ikke er tilstrekkelig sikret og at støyskjerming som beskrevet ved søknad om plangodkjenning ikke er ivaretatt.

Ved tilsynet ble det avdekket 5 avvik fra *forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.* som må rettes.

Miljøenheten ber om skriftlig bekreftelse innen **04.04.2014** på at avvikene er rettet.

Når Miljøenheten har mottatt bekreftelse på at avvikene er rettet vil barnehagen kunne gis driftsgodkjenning.

TRONDHEIM KOMMUNE
Miljøenheten

Vår referanse
12/24498

Vår dato
04.02.2014

Ved manglende bekreftelse på at avvik er rettet innen fristen, er denne rapporten å betrakte som et varsel om at pålegg vil bli gitt for at avvikene skal bringes i orden. Vi viser i denne forbindelse til Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker §16 om forhåndsvarsling og Lov om folkehelsearbeid § 14 om retting.

Med hilsen
TRONDHEIM KOMMUNE

Marianne Langedal
miljøsjeff

Bente Høier
sjefsingeniør

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Kopi:

Postmottak Oppvekstkontoret